

DAVANIN AYDINLANMASINA DOĞRU

Halkın elbirliği, ihtikârı ve vurgunculuğu yenmek yolunda birinci şarttır

Eğer halk tam bir anlayışla hükûmete yardım etmez ve içinde bulunduğumuz şartları herkes elinden gelen imkânlarla hafifletmeye çalışmazsa iktisadi buhranı halletmek ve gıda fiyatlarını ucuzlatmak kolay olmaz.

GENİŞ ÖLÇÜDE BİR ŞUUR SEFERBERLİĞİ YARATMAK İHTİYACINDAYIZ. ETEM İZZET BENİCE

Son Telgrafın devamlı okuyucuları pek iyi hatırlarlar. Harbin ilk senesindenberi, bilhassa 1941 Ağustosundan bu yana iktisadi buhran ve hayat pahalılığı mevzuu karşısında daima halkın şuuru, vicdan muhasebesine, hükûmete yardım elini uzatmasına hitap ettik. Bugünün topyekûn harbi içinde fert fert hepimize düşen hizmetin vatanın emniyeti ve selâmetini hususi ve umumî her menfaatinin üstünde tutmak olduğunu, millet bünyesini herhangi sebeple olursa olsun zayıflatmanın vatan hiyanetinden daha az zararsız olmayacağını her vesile ile hatırlattık ve:

— Bir kibrit çöpünü kullanırken dahi bunun memleket selâmeti, millet bünyesi, vatan emniyeti ile olan ilişkisini herşeyin başında muhasebe edecek kadar dahi bütün umumî ve hususî işlerimizde hassas ve ilgili olmalıyız.

Dedik. Ancak bu millî muhasebe, millî idrak, millî tartı ve şuurladır ki, bu harbin iktisadi tazyik ve sıkıntılarında kendimizi koruyabilir; siyasi ve askeri tedbirlerimize muvazi bir sosyal ve ekonomik durum arzedebilir; hükûmeti ıcrat ve kararlarında destekleyebiliriz. Fakat, bunu yapamadığımızı, muhtelif âmil ve sebeplerin bugünkü durumu ihdas ettiğini cesle kaydetmeye mecburuz. Bilhassa sayın Şükrî Saracoğlu bu yolda en son ve en geniş ölçülü denemeyi yapmış, milletin işbirliğini, hüsnüniyetini, karşılıklı anlayışını kendi iktisat ve işe programına temel saymış, buna rağmen beklediği ve umduğu nisbet ölçüsünde tam ahenk ifade eden bir yardım temin edememiştir. Çünkü, fertler bu tutumun gerektirdiği yüksek idraki topyekûn ifadelendirememişler ve bu yolda telkin vasıta ve unsurlarımız da çalışmayı, işlemeyi bilmemişlerdir. Bununla beraber ve buna rağmen bizi sevindiren, bizi ümitlendiren âlâmetler belirmiş, davanın sır noktası aydınlanmaya başlamıştır. Bu belirti hükûmet muvaffakiyetinde halkın mes'uliyetini aydınlatan belirtidir. Anlaşılmış ve anlatılmış, başlanmıştır ki, halkın elbirliği, halkın kendi kendisini ve etrafını murakabesi, halkın hâkim vicdanı, yüksek şuur, millî idraki ihtikârı ve vurgunculuğu yenmek yolunda birinci şarttır. Eğer halk tam bir anlayışla hükûmete yardım etmez ve içinde bulunduğumuz şartları herkes elinden gelen imkânlarla hafifletmeye çalışmazsa iktisadi buhranı halletmek ve gıda fiyatlarını ucuzlatmak kolay olmaz.

O halde, bu gaye ve bu hedef üzerinde ve bilhassa işe politikasında Şükrî Saracoğlu'nu takviye etmek, halkı mes'uliyetlendirmek, halkta mücadele ruhunu, müsbet tedbir idrakini yaratmak ve geniş ölçülü bir uyandırma seferberliğine girişmek gerektir. Bu uyandırma, ruhlandırma, tedbirlendirme seferberliğinde Türk basınının, bilhassa Türk radyosunun, Parti teşekküllerinin ve her türlü millî teşkilâtın büyük ölçüde vazifesi, müsbet rolü vardır. Bir taraftan harp ekonomisi

şartlarına uygun, olgun, plânlı hükûmet kararları; bir yandan vazife ve mes'uliyetleri tebarüz ettirecek, müsbet ruh ve idrak uyanışını sağlayacak telkin tam ve ahenkli, olgun ve enerjik bir halde tatbik edilmeye başlarsa muhakkak ki, çok kısa bir zaman mesafesi içinde bugünkü fiat buhranını makûs bir istikamete sevk edilecek müsbet olumuyacaktır. Sadece bunu yapabilmek, merkezi bir dinâğdan bu seferberliği (Devamı Sa: 3, Sü: 3 de)

Ticaret Vekâletinde mühim bir toplantı

Dahiliye, Ziraat ve Ticaret Vekilleri işlerini incelediler

Ankara 29 (Telefonla).— Dahiliye Vekili Recep Peker, Ziraat Vekili Dr. Şevket Raşit Hatipoğlu, Ticaret Vekili Dr. Behçet Uz, ile bu Vekâletlerin müsteşarları dün sabah toprak mahsulleri ofisi umum edilen toplantıda işe, hayat pahalılığı, zirai istihsal ve memleketin iktisadi durumu üzerinde tetkikler yapılarak kararlar alınmıştır.

Sokak elektriklerindeki ârizalar

Karakollara şikâyet kutuları açılıp tekml bekçilere ihbar defterleri dağıtıldı

Belediye elektrik işleri müdürü lüğü sokak lâmbalarında vukua gelen ârizalardan vaktinde haberdar olabilmeleri için tekml karakollara birer kırmızı boyalı (Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

Bu sabah bir muhtekirle bir kaçakçı tutuldu

Bu sabah emniyet kaçakçılık bürosu memurları yaptıkları fevkalâde muvaffakiyetli bir cümümüşhulla bir muhtekiri ve bir kaçakçıyı suçüstü yakalamışlardır.

Galatada Bankalar caddesinde 45 numaralı mağazada elektrik malzemesi ithalatçılığı yapan ve Tarlabasında Tirbo apartmanında 1 numaralı dairede oturan Andon adındaki şahsın dün kendisine alışveriş için uğrayan Mehmet Kâmil isiminde bir müşteriye toptan dört buçuk kuruşa satılması lâzım gelen jiletleri 6 kuruş (Devamı Sa: 4, Sü: 6 da)

Yeni Şehir Meclisi Namzetleri yarın ilân ediliyor

YENİ MECLİSTE ŞİMDİKİNDEN 4 FAZLASİLE 77 ÂZA BULUNACAK

Şehir Meclisi Başkanı Vali ve Belediye Reisi Doktor Lütfi Kırdar

Eski âzâlardan 20 si yeni listeye alınmıyarak, bunların yerine, 4 bankacı, bir Emekli General, bir Bayan ve diğer muhtelif meslek erbabı gençler getirildi

Vilâyetimizde seçim öbür gün başlayıp 10 gün devamedecek

Yeni şehir meclisi azâlıkları için vilâyetimizin tekml kazalarında intihaba bu perşembe günü başlanılacaktır. (Devamı Sa: 3, Sü: 7 de)

Kafkasyada Alman Taarruzu Gelişiyor

Dün 22 müstahkem mevki alındı

Stalingrad'daki sokak muharebelerinde Almanlar son on gün içinde 130.000 ölü verdiler

Stalingraddan vazgeçiliyor mu?

Vişi 29 (A.A.).— Stalingrad şehrinde işgal ettikleri bütün mahallelerin temizlenmesi işini Alman kuvvetleri bitirmiş bulunmaktadırlar. Çarpışmalar bilhassa şehrin şimal batısında cereyan etmektedir. Almanlar yeniden ilerlemeye muvaffak olmuşlardır. (Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

Kafkasyada taarruz gelişmektedir. Dün yeniden 22 müstahkem nokta Rusların elinden alınmıştır. Birçok Rus kuvvetlerinin geri ile irtibatları kesilmiştir. Terek nehri vadisi boyunca muhver kuvvetleri muntazam bir (Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

GALATA YOLCU SALONU ÖNÜNDE

BU SABAH BİR CESET BULUNDU

Cesedin hüviyeti ve ne suretle öldüğü Müddeiumumilikçe tahkik ediliyor

Bu sabah Galatada yolcu salonu önündeki sahilde bir erkek cesedi görürük müddeiumumilikçe bildirilmiştir.

Hâdiseye elkoyan nöbetçi müddeiumumisi, adliye doktoru Kâmil Ünsalanla birlikte cesedin bulunduğuyere giderek tahkikata başlamışlardır.

İki gündenberi denizde kaldığı anlaşılan ölüün hüviyeti tesbit edilememiştir. Ceset, morga kaldırılmıştır.

Pahalıya da mal olsa, Rusyaya harp malzemesi yetiştiriliyor

Londra, 29 (A.A.).— «B.B.C.» Rusyaya malzeme götürmüş olan büyük gemi kafilisinin dönüşü münasebetile İskoçyada bir mecrasım yapılmıştır. Orada nutuk söyleyen salâhiyyettar bir denizci demiştir ki:

(Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

Lâstik tevziatı işi de kırtasiyeciliğe mi döküldü?

Soförler cemiyeti dün vilâyet müracaat ederek lâstik tevziatının sür'atle ve vilâyetçe yapılmasını istemiştir. (Devamı Sa: 3, Sü: 4 de)

Amerikanın biricik Zenci Generali

Avrupa harekât sahasında vazife başına geçti

Londra 29 (A.A.).— B.B.C.: Amerika ordusundaki biricik zenci general olan Tuğgeneral Davis Avrupa harekât sahasında bir vazifeye tayin olunmuş ve lefîşlerine başlamıştır.

Mareşal Peten Almanyayı protesto etmiş

Londra, 29 (A.A.).— «B.B.C.» Mareşal Peten Alsas Lorende Almanlar mütareke ahkâmına mugayir tedbirler aldıklarından bu hareketi protesto etmiştir.

BELÇİKA'DA 3bin esir asker isyan etti

Beyrut 29 (A.A.).— Belçikada bu son günlerde karışıklık olmaktadır. Şarruada 3000 esir asker isyan etmiştir. Anversde ise birçok yerlerde infillâklar vukua gelmiştir.

Amerikada dün 10 yeni gemi denize indirildi

Beyrut 29 (A.A.).— Dün, Amerika gemi inşa tezgâhları, suya 10 yeni gemi indirmişlerdir. Bundan sonra, her sekiz günde bir 10.000 tonlâtoluk bir geminin suya indirileceği söylenmektedir.

Dünkü hücumdan 11 İngiliz tayyaresi geri dönmedi

Londra 29 (A.A.).— B.B.C.: Bu sabah Hava Nezareti tarafından (Devamı Sa: 3, Sü: 6 da)

MİLLÎ ŞEF'TEN Dil Kurumuna:

“Türk dili büyük bir medeniyet dili olarak ilerliyor,,

Onuncu Dil Bayramı dolayısıyla Türk Dil Kurumunun koruyucusu, Genel Başkanı olan Millî Şefimiz Kurum Genel Sekreterliğine şu telgrafı göndermiştir: «Dil Bayramını vatandaşlarıma candan kutlarım. Türk milletinin varlığını insanlığın yüksek bir âbidesi olarak milletlerin gözleri önünde yükseltecek eserlerden birisi Dil İnkilâbidir. Ada-

türk'ün yüce adını sevgi ve gökran duygularıyla yüreklerimizde yeniden ağırladık. Vatandaşlarımızın Türk dili üzerindeki çalışmalardan zevk duyduklarını görerek sevinyoruz. Bu seneki bayramda da bütün kültür âleminin ilgi göstermiştir. Türk dili büyük bir medeniyet dili olarak ilerliyor. Türk Dil Kurumunun çalışmalarına teşekkür ederim.»

Muharrirler Jübilesi

61 Muharrir için Üniversitede büyük bir tören yapılacaktır

Basın Birliği Reisi Hakkı Tarık Us ilk yazılarının neşrinden elli yıl geçmiş olanları tesbit etti

Bay Yusuf Ziya

Bay Efdaladdin Tekiner

(Yazma Sa: 3, Sü: 5) de

ÇERÇEVE

Rakı hazretleri!

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Dünkü Çerçevemde, memleketin binbir davası içinde pek tuhaf, inanılmıyacak kadar tuhaf bir beceriksizlik ifade eden ispirto ve rakı meselesini ele aldım.

Bugün de, külhanbeyi ağzının «İmam suyu» diye isimlendirdiği rakıdan, bu muhterem rezil ve muazzez katilin bugünkü cemiyet şartları içindeki korkunç zaferinden bahsedeceğim:

İnkısarlar İdaresi, bir taraftan, kanunî bir mecburiyet halinde bizzat yapmakla mükellef olduğu ispirtoyu yetiştirememekte, hem de tesisat sahibi vatandaşlara yaptırmamakta, hem de memlekette yığın yığın ispirto ham maddesi denizlere ve kırlara dökülürken ispirtoyu dışarıdan getirmek gibi dile ve hayale sığmaz bir vaziyete razı olmakta devam ededursun; muhterem rezil ve muazzez katil, yani rakı hazretleri, bugünkü ana baba günü şartlarına rağmen, hergün biraz daha artan bir itibarla başlara tac olmanın bütün şerefini muhafaza ediyor.

Halbuki, çok kuvvetli bir riva-yete göre, rakı isteklerine bile kı-fayet arzedemiyen İnhisarlar İdaresi, piyasaya ihtiyaç ölçüsü içinde rakı da yetiştirememekte ve büyük bir zümre de her çıkan rakıyı anne sütü gibi içmekte, içmektedir.

Herhangi bir gece, herhangi bir meyhaneler bucağından, herhangi bir sefahat kaldırımından geçen adam, dükkânlarda ve sokaklardaki sarhoşluk cümübüşünü görerek şöyle bir hükme varabilir:

— Yahu, kim dem'ş bu memlekette sıkıntı ve buhran var diye? Baksana, herkes me'sut, herkes keyfinde, herkes paralı!.. Oh, gel keyfim, gel!

— Bir şey, haddini aşınca ziddına inkılâp eder!

Yâni çok, en çok söylemek ihtiyacı insanda sükût; yâni çok, en çok zusmak hercu insanda çığlık şeklinde tezahür eder. Bu mevzu-da, sefahatle sefaletin elele veriş-i gibii...

Sokaklardaki sarhoş kusmukları, acaba saadete, keyfe, paraya mı, yoksa bütün zemberekleri boşanmış bir sinir manzumesi içinde bunların tam tersine mi işarettir; anhyana havale!..

Şüphesiz ki, büyük ekseriyetle, muhtekirlerin, vurguncuların, dalavercilerin, yâni hakiki rezil ve katillerin âlâka gösterdiği muhterem rezil ve muazzez katil, yani rakı hazretleri, İnhisarlar İdaresinin marifetile müdeleri ispirto lâmbalarına döndürür ve keseleri ispirto âlevidne yakarken, bu âli-me kendisini atan ikinci bir züm-re de, hesabı ve muvazenesi kalmamış bedbahatlardır.

